

16-17 groene telegraaf

ZORGHUIZEN

DE VERLICHTING OP DE GANG HOEFT NIET 24 UUR PER DAG TE BRANDEN. EN DE VERWARMING kan best een graadje lager. Door drie maanden lang op de kleintjes te letten, hebben de hoogbejaarde bewoners van woonzorgvoorziening & zorghotel De Gouden Leeuw in Zelhem maar liefst 20 procent op energiekosten weten te besparen. Daarmee zijn ze de onbetwiste winnaar van de Energiestrijd Zorghuizen geworden.

Besparen dankzij bewoners

door ANITA ZIJLSTRA

Van bewoners tot verzorgend personeel en medewerkers facilitaire dienst, iedereen van De Linde in Dordrecht, De Gouden Leeuw in Zelhem, De Kuijer in Nederhorst den Berg en Arcadia in Rotterdam zette de afgelopen drie maanden alles op alles om op gas en elektriciteit te besparen. Onder de absolute voorwaarde geen comfort te verliezen, gingen de zorghuizen de strijd maar wat graag aan.

De initiatiefnemers, woningcorporatie Habion, actieorganisatie voor duurzaamheid en innovatie

Urgenda en Meneer de Leeuw, expert in maatschappelijke verandering, zijn onder de indruk van de resultaten. „Gemiddeld blijkt een besparing van 10 tot 15 procent goed mogelijk. Zelhem bespaarde maar liefst 16 procent op gas, Rotterdam zelfs 23 procent. De Gouden Leeuw is uiteindelijk de winnaar op basis van een vermindering op gecombineerd verbruik van gas en elektra van in totaal 20 procent. Een top-

prestatie!” aldus de organisatie.

Eigenlijk ging het om relatief geringe inspanningen. „Gewoon om je heen kijken”, zegt de heer Van der Sijs (84), voormalig boardwerktuigkundige. Met zijn wandelstok wees hij regelmatig op verlichting die constant onnodig brandde

en verwarmingen die lager konden worden afgesteld. „Ja, ook van het biljart!” klinkt het even streng. „Als er niet wordt gespeeld, hoeft die ook niet aan te staan.”

Medebewoonster mevrouw Van der Marel (86): „Ik heb vaak bij de balie gestaan om melding te maken van lampen die onnodig branden. Maar ja, als er dan niemand zit...” Het actieve tweetal was een grote hulp voor zorgmanager Margaret Blijleven en Frank Lavalaye, de twee energiecoaches. „We proberen overal zo goed mogelijk op te letten, maar sommige dingen ontgaan ook ons. Met name het personeel kon nog wel vaker de deur achter zich dichtdoen of verlichting uitdoen in ruimtes waarin niemand zich bevindt”, geeft ze ruiterlijk toe.

Mevrouw Van der Marel knikt. „Wij ouderen zijn van huis uit gewend zuinig te zijn. Wij hebben de oorlog meegemaakt, we weten hoe het is om niets te hebben. Alles werd bijvoorbeeld versted; moeder maakte een muts van een oude jas. En als het koud was, trok je een vestje aan.”

Daartoe zijn nog veel ouderen

bereid, weet de zorgmanager. „Soms was het 28 graden op de kamers, 23 graden is behaaglijk genoeg. Zo hebben we ook de boilers anders ingesteld. 's Nachts op 40 graden, overdag op 60 in plaats van contant op 80.”

Alle ervaringen en data worden verwerkt in een onderzoek dat in mei zal worden gepresenteerd. Want vanwege deze positieve ervaringen onderzoeken de initiatiefnemers de mogelijkheden tot uitrol van de besparingswedstrijd over meer zorghuizen. Margaret Blijleven: „Als wij omgerekend op jaarbasis 20 procent oftewel 14.000 euro hebben kunnen besparen, betekent dat miljoenen voor de 1600 zorghuizen die Nederland telt! We

Verwarming van het biljart kan ook wel uit

LEEFSTIJL

- WIE? ROB VERSCHUEREN (50)
- WAT? TELEVISIEPRODUCTENT MOOI DUURZAAM NEDERLAND
- WAAR? ALMERE

'Midden jaren 90 kwam ik door zakelijke televisieprogramma's over duurzaam ondernemen in aanraking met de eerste *cultural creatives*. Het aantal *cultural creatives* in Nederland is inmiddels twee miljoen! Ik blijf met het nieuwe televisieprogramma *Mooi Duurzaam Nederland* elke zondag op RTL 7 het verhaal verspreiden: niet minder, maar anders. Daar leef ik ook naar. Wij hebben thuis één auto weggedaan en de ander door een hybride vervangen. We fietsen meer en nemen de trein. We eten vaker vleesvervangers en vegetarisch. Als we vlees eten, dan biologisch. Spullen kopen gaat vaak via Marktplaats of een kringloopwinkel en na gebruik geven we ze weer door.”

De zonnige kant

Meer dan 85 procent van de Nederlanders ergert zich aan kantoren en instellingen die 's nachts lampen aan laten terwijl er niemand is. Achter mijn huis staat zo'n pand waar altijd licht brandt. Inderdaad verschrikkelijk: het is lelijk en zonde van de kostbare energie.

Jammer dat het pand achter mijn huis vorige week niet meedeed aan Earth Hour. Miljoenen mensen, bedrijven, instellingen en gemeenten in de hele wereld de-

den één uur lang het licht uit om de aandacht op de noodzaak van een duurzamere wereld te vestigen.

Daar kun je kritiek op hebben en die is er dan ook: dat de deelnemende bedrijven alleen maar meedoen om groene sier te kunnen maken, dat het geen zoden aan de dijk zet om je lampen uit te doen als op de achtergrond een vaatwasser draait en dat de wereld er alleen maar viezer van wordt. Kaarsen zijn namelijk vervuilen-

der dan spaarlampen.

Earth Hour draagt direct misschien niets bij aan de verbetering van ons klimaat. Maar het inmiddels wereldberoemde initiatief is vooral een symbolische actie. Een uur lang staat de wereld stil bij het feit dat we het met z'n allen moeten zien te rooien op deze planeet. Dat besef schept een gevoel van verbondenheid en dat leidt er weer toe dat ons bewustzijn groeit.

Dat kun je niets vinden, maar ik

groen doen

MARIE-CLAIRE VAN DEN BERG

vind het waardevol. Net zoals ik de Dodenherdenking op 4 mei waardevol vind. Die traditie heeft er niet toe geleid dat de oorlogen zijn opgehouden en toch doe ik altijd mee. Zo zie ik Earth Hour. Als een nieuwe traditie die belangrijk zal zijn om ons bij de les te houden. Dat werpt toch een heel ander licht op de zaak.

■ Marie-Claire van den Berg is journalist en schrijver van het boek *Groen Doen*: www.groendoen.nu